Habsburg Ottó szerint a világ...

Exkluzív interjút adott lapunknak Kolozsváron Habsburg Ottó. A politikus, közíró, az utolsó Habsburg-trónörökös, a legutolsó magyar király, IV. Károly gyermeke számos lényeges ügyet érintett.

SZEGHALMI ÖRS

Kérdéscsokor: Habsburg Ottó szívesen adott interjút lapunknak a kolozsvári MIDAS-konferencián

– Eleve kérdés, hogyan szólíthatja az ember Önt, a trónra nem lépett trónörököst, ugyanis az „Őfelsége" nem logikus és túl sok, az „excellenciás uram" meg kevés...

– Így van: nem lettem uralkodó, úgyhogy nem vagyok őfelsége. Mindig azt szoktam mondani, szólítsanak, ahogyan tetszik. Nem csinálok gondot ilyesmiből, szeretem, ha a lehetőségekhez mérten megvan a közvetlenség.

– Éppen egy kisebbségügyi konferencián beszélgetünk Kolozsváron, ahol Ön megdöbbentő beszédet tartott, sötét jövőképet vázolva fel. Ebből kiindulva: melyek a magyarság és a romániai magyarság legnagyobb gondjai most?

– Ahogyan a beszédemben is elmondtam: válságos idők előtt állunk. Nemcsak a magyarság, hanem egész Európa. Ezen belül nekünk a leglényegesebb mostanság a nemzeti önazonosság megtartása, valamint a béke megőrzése.

– Miért, mi fenyegeti az utóbbit?

– Oroszország. Már megint. Oroszország ugyanis a hitleri útra lépett.

– A micsodára?!

– Szerintem nem túlzás ez a párhuzam: Moszkva ugyanis nyíltan keresi már a konfliktusokat, és egyre durvább expanziós politikát folytat ismét. Ott már diktatúra van kialakulóban, és akárcsak Hitler annak idején, ők is a szomszédaikba kötnek bele először, s talán nem fognak itt megállni. Ez a magyarságot is érintheti persze, s ugyanígy az egész Európát. Nagyon komoly veszélyben van Románia, de Magyarország is, valamint az egész régió békéje. Elegendő csak a legutóbbi fejleményeket megnézni: amit Észtországgal csinálnak Putyinék, az is kész cirkusz, s mindannyiunknak ki kell állnunk a kicsi Észtország mellett, amely független akar maradni minden szempontból. De előzőleg más államok ellen is hol gazdasági, hol politikai támadásokat intézett Moszkva, s ezek nem fognak leállni. Itt lenne az ideje egy oroszellenes koalíció létrehozásának, különben nem tud ellenállni Európa a feléledt orosz medve támadásainak.

Ki is ő?

Habsburg Ottó teljes neve: Franz Josef Otto Robert Maria Anton Karl Max Heinrich Sixtus Xavier Felix René Ludwig Gaetano Pius Ignatius von Habsburg-Lotharingen. Ausztriában született az utolsó magyar király, IV. Károly gyermekeként. Apját, IV. Károlyt (Ausztriában: I. Károlyt) 1918-ban Magyarországon is detronizálták. Ottó egészen a második világháború végéig reménykedett a visszatérésben. A második világháború idején Washingtonban volt Roosevelt elnök közelében. Ottani tevékenysége máig nem tisztázott. 1961-ben egy nyilatkozatában végül lemondott trónutódlási igényéről. A Páneurópai Uniónak 1936-tól tagja, 1957-től alelnöke, 1973-tól elnöke volt. Immár több mint 30 esztendeje a szervezet tiszteletbeli elnöke. 1979 és 1999 között a CSU frakció mandátumával képviselő volt az Európai Parlamentben. Nagy szimpátiával kísérte az 1988–1989. évi közép-kelet-európai változásokat. Sokat tett az EU bővítéséért, ennek keretében Magyarország csatlakozásáért. A rendszerváltást követően az FKGP felvetette köztársasági elnökké választását, ő azonban a jelöltséget rendkívül udvariasan elutasította. A több nyelven, köztük magyarul is kiválóan beszélő Habsburg Ottó Svájcban, Portugáliában, Spanyolországban, Belgiumban, Franciaországban és az Egyesült Államokban is élt, de immár több évtizede német állampolgár. A '30-as években szembefordult a nácizmussal, tiltakozott Ausztria bekebelezése ellen, így az Anschluss után a nácik üldözték őt. A II. világháború idején több ezer zsidónak segített elmenekülni Európából. 1989-ben egyik szervezője volt a magyar–osztrák határon rendezett „páneurópai pikniknek". Ez az esemény volt az előzménye a berlini fal leomlásának. Munkásságához tartozik 35 politikai és történelmi tárgyú könyv is.

Háború és béke: válság kívül, válság belül

SZEGHALMI ÖRS

– Az előbb az orosz törekvések ellensúlyozásáról beszélt (ld. fennebb – szerk. megj.). Vannak azonban ellenkező irányba ható belső tényezők is az egyes államokban. Hogy most csak az Ön által említett kettőnél maradjunk, Romániában a hatalom több képviselőjét is azzal vádolják manapság is, hogy az oroszok kezére játszik, pedig a hardcore moszkovita Iliescu-rezsim – legalábbis formálisan – már leköszönt. Magyarország irányítói pedig több témában is kendőzetlenül Putyinék mellett foglalnak állást.

– Együttműködők, azaz kollaboránsok valóban vannak, és sajnos a rendszerváltás óta is megmaradtak. Komoly gazdasági és politikai összefonódások ezek. És mégis nagyon sokat lehetne tenni ellenük, ha az EU egyszerűen összefogna és az orosz expanziós törekvéseknek határozottan útját állná.

– Csakhogy az Európai Unió maga is válságban van, amely államszövetség létrehozásában Önnek is komoly szerepe volt annak idején...

– Ezek azonban belső gondok főleg. Tehát kifelé ettől még markánsabban érvényesíthetne egy komoly proaktív politikát. Azonban a válság, az tény. Még mindig tart például az uniós alkotmány megfeneklése miatti krízis. Nem is csoda: annak idején, még alig készült el, máris kezembe kaptam az EU később népszavazásokra bocsátott alkotmánytervezetét. Hát, kérem, az egy vaskos könyv volt. Persze, hogy a kutya sem olvasta el, hiába terjesztették. Csak Franciaországban több mint egymillió példányt nyomtattak és osztottak szét belőle, de későbbi felmérések szerint a lakosság alig három százaléka nyitotta ki egyáltalán. Elvégre ki az, aki egy akkora alaptörvényt akar tanulmányozni, mint a Háború és béke? A több ország által leszavazott alaptörvényt egy 106 tagú bizottság hozta létre: olyan is lett. A világ leghosszabb alkotmánya az észak-koreai. Utána az EU-é. Kérem, ez így nem megy, holott az uniónak nagyon is kell egy alaptörvény, ez tény.

A szerző felvételei

Habsburg Ottó nyilatkozik

– Amúgy meddig bővül még az EU, hol lesznek már a végleges határai?

– Nos, ezt még ők maguk sem tudják. Véleményem szerint mindenesetre az még beleférne, hogy a volt szovjet érdekszférából kivonjuk azokat, akik ezt akarják. Nagyon törekszik például az unióba Grúzia, s ottani barátaink felé is ki kell nyújtanunk kezünket. Ukrajna is belefér még. Viszont szerintem Törökország felvétele hiba lenne. Amennyiben ez utóbbi állammal is tervei vannak az EU-nak, akkor egy földközi-tengeri közösség kellene, amelyben az unió és Törökország is részt venne, s ott működnének együtt.

Vizit. Habsburg Ottó a MIDAS kolozsvári konferenciáján lapunk munkatársaival is egyeztetett. Rais W. István főszerkesztőnek (képünkön a politikussal) elmondta: jó lapnak tartja a Bihari Naplót, és sokrétű elfoglaltsága ellenére ismeri kiadványunkat. Főszerkesztőnk jókívánságait fejezte ki a trónörökösnek. Mint tegnap már tudattuk, Szeghalmi Örs szerkesztő nagyváradi látogatásra hívta meg Habsburg Ottót, aki jelezte: amennyiben munkatársai időpontot találnak, szeretne a BN vendégeként megismerkedni és elbeszélgetni olvasóinkkal is egy fórum keretében.

A dinasztiáról

A Habsburg család (1740-ig, illetve a magyar trónon 1780-ig Habsburg-ház; 1745-től, illetve 1780-tól Habsburg-Lotharingiai-ház) Európa egyik legjelentősebb uralkodói családja volt, amely német királyok, német-római császárok, cseh, magyar, spanyol és portugál királyok sorát adta. A család tagjai emellett különböző időszakokban számtalan itáliai és németországi hercegség, választófejedelemség stb. urai voltak. A család eredete a 10. századig nyúlik vissza. A Habsburg név a 11. században ragadt az alemann eredetű családra, amikor II. Ottó (meghalt 1111) a mai Svájc területén, Aargau kantonban, az Aare és a Reuss folyók egybefolyásánál fekvő Habichtsburg grófja lett. Más forrás szerint Habichtsburgot Guntram unokája, Werner építtette, aki egyébként 1002-től már strassburgi püspök volt. A vár neve magyarul Héjavárat jelent, és innen ered az ismert Habsburg családi címer is. A magyar trónon az első Habsburg-házi király 1437 és 1439 között II. Albert volt, aki a felesége, Erzsébet, (Luxemburgi) Zsigmond magyar király és német-római császár lánya révén jutott a magyar trónra (emellett német és cseh király is volt.)

Autonómia...

– Milyen esélyt lát – ha lát egyáltalán – az erdélyi magyar területi autonómia megvalósulására?

– Én nem vagyok barátja a területi autonómiának. Ehelyett széles körű jogbiztonság kellene az erdélyi magyarságnak, olyanfajta, mint Dél-Tirolban. Az a modell továbbra is.

– Ott éppenséggel olyan mérvű területi autonómia van, hogy mindenki arra hivatkozik állandóan.

– Igen, de más ott a konjunktúra, és más itt. Mivel az ottani status quo nem ültethető át a romániai magyarság területére, legalább az ottani széles körű jogrendszert biztosítania kellene Bukarestnek a magyarok számára.

– De miért adna Bukarest bármit magától?

– Vannak, akik tesznek ezt-azt a saját magyarjaikért Bukarestben, de nem mindenki. A jóérzés nem engedi, hogy nevesítsem azokat, akik semmit nem mozdítanak a magyarság ügyeiért, pedig elvben a romániai magyarságot képviselik.

„Számos vezetőt sürgetni kellene"

SZEGHALMI ÖRS

– Már miért a mi részünkről kellene itt jóérzés? Pár hónapja például épp Dél-Tirolban volt alkalmam beszélgetni az Ön egyik jó barátjával, Michl Ebner EP-képviselővel, a romániai magyarság ügyeinek jó ismerőjével. Ő azt nyilatkozta, tény, hogy senki nem küzd itt semmiféle autonómiáért, csak beszélnek róla, ha kampány van.

– Hát, Michl barátom egy kicsit borúlátó szerintem. Ám abban igaza van, hogy számos romániai magyar vezetőt valóban nagyon sürgetni, lökdösni kellene, hogy tegyen már valamit, mozduljon már a közösség érdekében is. Egyelőre nem akarok senkit név szerint megvádolni passzivitással, remélem, hogy az elkövetkezendő időkben talán aktívabb lesz az érdek-képviseleti munka. Itt Romániában belül, de a világ számos pontján is vannak nagy lélekszámú magyar közösségek és befolyásos magyar csoportok. És valahogy mégis alig mozdul valami...

– Kicsit hasonló a helyzet a bukaresti nagypolitikában is. Mi a véleménye a román államfő elleni támadásokról?

– Én nagyon remélem, hogy mindannyiuk érdekében azok nyernek, akik nem a múlthoz való visszafordulást szorgalmazzák. Az előretekintés a legfontosabb, az itt a lényeg, hogy a nem is olyan könnyen beindult reformokat tovább is lehessen vinni, s ne tudják ezt megakadályozni azok, akik folyamatosan ilyen célokat követnek. Nem jó visszafelé menni.

– A magánélet és a politikai tevékenység összefüggéseire térve: Ön a magyarok igazi kedvence, az anyaországban és a határon túl is, és nemzetközi szinten ugyanígy példátlanul népszerű. Mivel foglalkozik pontosabban mostanában az a Habsburg Ottó, aki majdnem magyar uralkodó, később majdnem államfő is lett?

– Mostanában én már inkább egymagam szeretek tevékenykedni, nem pedig különféle szervezetekben. Így igaz: rengeteget utazom, számos konferencián, fórumon veszek részt. Nagyon sok európai és nemcsak európai vezető politikus tartozik a barátaim közé. Velük is szívesen találkozom. Ugyanakkor számos úgymond civil rendezvényen is részt veszek. Egyik kedvencem Magyarország, ahol manapság is lakossági találkozókra járok. És magam is úgy látom, a rokonszenv megmaradt irántam. Ennek nagyon örülök. És hát ott van a családom, amelyik a politikai tevékenységemet továbbviszi. Hét gyerekem és huszonhárom unokám van. Egyik unokám katalán politikus. A lányom svéd képviselő, éppen most például Macedóniában van, a svéd parlamenti küldöttség vezetőjeként. A fiam, György pedig a Magyar Vöröskereszt elnöke és az államfő külpolitikai tanácsosa. Ők Magyarországon is telepedtek le a feleségével. Magam is nagyon szeretem Magyarországot, ez a szívem csücske. Ennek az államnak, kérem, presztízse van világszerte. Ezt a kicsi országot becsülik, s másként tekintenek rá, mint a volt keleti blokk más államaira.

– Vajon még mindig?

– Most ugyan gondok vannak valóban, ám a magyar presztízs még megvan. A világ nem feledi el, hogy ez az ország végigküzdött például egy 1956-ot, és olyan komoly embereket adott a világnak, mint mondjuk Mindszenty József volt. Hiszem, hogy az ország most is talpra áll majd, csak hinni kell és jó szívvel lenni a haza iránt, ez adhat erőt. Nem lehet nem szeretni Magyarországot.